

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

SZERKESZTI:
Dr. BOROS GYÖRGY

FŐMUNKATÁRS:
TARCSAFALVI ALBERT.

TARTALOM:

Dal a magyar dalos szóról. Jékey Aladár	117	Az unitárius ifjuság a tornatele- pen	129
Szerkesztő asztaláról	118	Temetési szokás falun. Patakfalvi Zsigmond	131
Rosz Lelkiismeret	119	Egyházi és iskolai mozgalmak .	132
Dr. Nyiredy Céza	121	A dévai Dávid Ferenc imaház aranykönyve	135
A Dávid Ferenc emlék-imaház .	123	Boríték. Aranykönyv.	
A Dávid Ferenc Egylet köréből .	125		

Mennyegzői, konfirmációi s ünnepi alkalommal igen kedves és jótékonyhatású állandó ajándék az imakönyv., **SZIVEMET HOZZÁDEMELEM**, írta dr. Boros György, női imakönyvet a sajtó meleg szavakkal üdvözölte, a közönség valláskülönbőség nélkül megkedvelte. Ára csinos vászonkötésben, arany kehely és arany címmel 2 K 40 fill. **Öt példány egyszerre rendelve 10 K.** Bőrkötés arany-széllel (barna, sötétkék, fekete) 6K. Fehér csont, selyem- és bársony kötés többféle színben, kiválóan jó papíron 10 K. Bőrkötés remek kivitelben 14 kor. Megrendelhető a szerkesztőnél.

Aranykönyv.

Recsenyédi egyházközségünk javára az elmúlt 1913. évben a következő kegyes adományok tétettek:

1. Máté István gondnok és neje mind a négy ünnepen az Ur asztalára kenyeret adtak, melynek értéke Az orgona-alap javára adakoztak:	4.— K
2. Kisgyörgy Sándor esperes lelkészi szolgálata 40-ik évfordulója alkalmából.	10.— K
3. Gál Józsefné, Koronka Mária	8.— K
4. Balázs Jánosné, Imecs Kata	5.— K
5. Fräger Árvéd pinkafői lakós adománya, Gálfi Lőrinc theologiai tanár által postán küldve	5.— K
6. Varró Elek pénzügyigazgatási tisztviselő	2.— K
7. A helybeli asszonyoktól begyűlt tojások értéke	104.57 K
8. Ifj. Béres Mihály, Dáné Mihály és ifj. Tóth Mihály által rendezett népmulatság tiszta jövedelme	7.32 K
9. Balázs János énekvezér-tanító által rendezett s színi előadással egybekötött bál tiszta jövedelme	83.30 K
10. A szalmás kepe fizetőktől begyűlt kékék értéke	43.55 K
11. A hivek által végzett közmunka értéke	120.— K
Összesen	392.74 K

Midőn a fenti adományokért egyházközségünk halás köszönetét e helyen is kifejezzük, egyuttal kívánjuk, hogy a jóságos Isten áldja meg a jókedvű adakozókat testi és lelki áldásainak bőségével, hogy jótéteményeik által másokat is jóra buzdítsanak ezután is.

Recsenyédén, 1914 március hó.

Máté István
gondnok.

Gál József
lelkész.

Az *egylet pénztárába* a folyó évi május 21-től június 21-ig rendes tagsági díjat fizettek: Dr. Boros Györgyné, Bereczky Zoltán, Dánffy Alfréd, Hadházy Sándor, dr. Lukacs József, Tóth István, Végh Mihály, Czikra András, Komjátszegi Lajos, Unitárius Kollegiumi Könyvtár, Éjszaky Ödön, Schuszter Emil, báró Bánffy Ferencné, Vajda Sándor Kolozsvár 1914-re, Fülöp Mózes Medgyes 1911—1912-re, Kisgyörgy Tamás Bölön 1913-ra, Czikra Mihály Dicsőszentmárton 1909—1910-re, Pálfi Máté Bágyon 1911—1913-ra.

Előfizetői díjat fizettek: Ambrus Gergely, Ürmösi Kálmán, Guráth Béláné Kolozsvár, Kolozsvári Pál Mikes, Koronki János Alsórákos 1914-re.

Alapítói díjban fizetett Benke Elek Székelykeresztúr 100 koronát. Meleg köszönet. Vajha sokan követnék!

Az U. K. költségeire ajándékozott Kolozsvári Pál Mikes 60 fillért. Fogadja az egylet köszönetét.

Kolozsvár, 1914 június hó 21-én.

Gálfi Lőrinc, pénztárnok.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA:

A DÁVID FERENCZ EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY

FŐMUNKATÁRS:

TARCSAFALVI ALBERT.

Előfizetési ára: 2 kor. 44 fillér. Egy szám ára:
24 fillér. Egyleti tagok 5 évi kötelezettséggel,
egy évre 2 korona 4 f. fizetnek.

Minden pénz Gálfi Lőrincz egyleti pénztárnok-
hoz küldendő Kolozsvárra

Dal a magyar dalos szóról.

Gyászba' van a magyarság ma, gyászba',
Azt se tudja: van-e még hazája.
Üti-veri a sors, égi, földi.
Sirjak-e hát én is mint a többi?

Mondjam-e, hogy nincs hős katonája
S ha ki van is, egymást üti-vágja?
Hogy a vérét kétféj-kesely issza
S nehéz lánc a „jaj“-t is leszoritja?

Nem siratom én még a hazámat,
Nem lehet ott megöliő a bánat,
Hol gyökere él a magyar szónak
S a világon legszebben dalolnak.

S földkereken akármerre járhatsz,
Szebbet még e szónál se találhatsz
S ha van szózat fönn a mennyországba',
Ott is csak a magyar ige járja.

De jaj Isten! Ennek a szép nyelvnek
Papjai ma vele mit művelnek?
Törik, zuzzák, elcsúrik-csavarják
S hogy ez így jó: hitetni akarják.

Büntesd Uram s ne könyörülj rajta,
Ki még ezt a gyilkos hitet vallja:
Tégy kegyetlen béklyót ajakára;
Ne ölthesse nyelvét az anyjára.

S ne engedd, hogy sirassam hazámat,
Ne lehessen örök itt a bánat,
Ahol égi jussa van a szónak
S a világon legszebben dalolnak.

Jékey Aladár.

A szerkesztő asztaláról.

A *nemzetnek* egy-egy név egész történelem. A Kossuth-név száz esztendő nemzeti harcát jelenti a német, vagyis osztrák leigázás ellen, a nemzeti függetlenség mellett. Nem is lehet jó magyar, kinek a Kossuth képe hiányzik a házából, vagy eszméi a lelkéből.

Csak a becsületes őszinteségnek van erkölcsi értéke. Az igazat meg kell mondani a maga helyén, a hibát nem kell elfedni, kivált ha ezzel másoknak kárt vagy hátrányt okozunk. De az őszinte szónak csak akkor van tartós hatása, ha becsületes forrásból fakad, mert ha csak arra jó, hogy a magunk hibáit és bűneit elfedje, akkor veszedelmet rejt magában. A mikor kiderül a rejtegetett bűn, összeomlik a homokra épített várfal és oda temeti az építőt is.

A *nevelést és oktatást* rendesen egy kalap alá foglalják, sőt egynek is veszik. Igaz, hogy ikertestvérek, mint a szív és az agy, de éppen olyan nagy is a különbség közöttük. A nevelés jelentheti mind a kettőt, de az oktatás nem. Akit jól nevelnek, egész ember lehet, de akit csak jól oktatnak, megérti a nagy dolgokat, de nem tud tenni olyat, amivel másokon is segít. A jó és helyes nevelés föladata az, hogy az ember tegye mindig azt, ami helyes és tegye teljes odaadással s abban legyen gyönyörűséget.

Si fecisti nega. Ezt a rövid latin mondást régen még az iskolás gyermekek is le tudták fordítani, de ma a felnőttek is bajba jönek vele. Nem azért, mintha nem jól értenék, hanem mert rosszúl értelmezik. A helyes erkölcsi fölfogás azt követeli, hogy a hibát ismerjük be, mert a beismerés fél javulás, de a »megátalkodott« ember tagadja a saját hibáját vagy másra veti, vagy haragosan lármáz, hogy elterelje magáról a figyelmet.

Rosz Lelkiismeret.

Az utca bal soráról a jobb sor felé indúlt. Ugy tetszett, hogy egyenesen át akar menni. Ismerőinek föl-tűnt, mert még sohasem látták magára egyenesen ha-ladni, de föl-tűnt azért is, mert az arcát egészen lehe-tett látni.

Nézd, még mintha vidám volna! Talán megbánta sok bűnét, megvezekelt és megbocsátást nyert.

Csalódtunk, mert hisz csak az út közepéig jutott el, máris eltért az egyenes vonaltól és másfelé indult. Kí-gyózó vonalban halad, az arca már többé nem derült, hol sápad, hol pirul. Számol magával. Fölebredett a rosz lelkiismeret s többé nem tudja elnémítani a dajkája. Most már senkivel sem néz szembe. Mintha nem ismerne sen-kit, nyújtott léptekkel halad az emberek között. Ugy tesz, mintha nyugodt volna, de elárulja magát. Észre sem veszi, hogy a bal karja messze kiáll s az ujjai bambán mo-zognak erre arra nyulnak, mint a csiga csápjai, midőn valamitől megijedett.

Azt hinnéd, le akar verni valamit, mintha bogár má-szott volna valamelyik ujjára, vagy mintha valami rá-tapadt volna s le akarná dörzsölni, taszítani, mert nincs kéznél víz, amiben megmossa.

Megmossa? Hiszen az imént indúlt el hazulról s utolsó dolga is az volt, hogy a kezét megmossa. Szappant is használt s mégis úgy érzi, hogy nem tiszta. Nagy úrnak tartja magát, szolgálai is vannak, de kezét soha sem nyújtja csókra. A köszöntést is azért kerüli el, nehogy valaki-vel kezet kelljen fognia, mert hátha észre vesznek vala-mit. Tudja jól, hogy a kézlenyomatról minden gonoszt föl ismernek.

Gyűlésben van Rosz Lelkiismeret. Keresi az ilyen alkalmat. Szerepet vállal sokat, nagyot, mert az azt mu-tatja, hogy ő köztiszteletben és becsülésben részesül. Ha módját ejtheti, első helyre ül és beszél, de sokat. Na-gyon szereti hangsúlyozni a szavakat, csak az a baj, hogy

rendesen nem találja el, rossz helyen emeli ki a gondolatot. Elárulja, hogy a szavai nincsenek összhangban a lelkiismeretével.

Sőt bizonyosra vehetni, hogy mindig mást beszél, mint amit érez. Ezért tesz nagy kerülőket, mint amott az úton, ahol meglátta volt ellenfelét, az Igazságot és a Becsületet. Ezért kell sokkal többet beszélnie, mint másoknak. Az ő szavai között nincsen mélység, ami a porondszemeket összetartsa. Innen van, hogy hallgatói szemébe port hint. A por közé gyakran vegyít tubákot, hogy ne csak őt figyeljék, hanem magokkal is foglalkozzanak, köhögjenek, prüszköljenek.

Az a fő, hogy senki se vegye észre, mit takar el az igazságból. Arra majd lesz gondja, hogy szereplését szépen földiszíttesse, mint a kengyelfutók a térdüket, bokájukat. A mellét is telerakja hamis rendjelekkel, mert senkinek annyi érdeme nincsen, mint neki volt és lesz.

Amilyen hamis a szava, olyan hamis a haja, a bajusza, még az anyakönyve is. Minél többször lekopik róla a mutató, annál szorgalmasabban pótolja. Nincsen az a szorgalmas hangya, amely oly gyorsan újra hordaná felbojgatott tanyáját, mint ő, mert neki mindig egy és ugyan az a célja: nehogy valaki közelébe férjen s meglássa a valót.

Ha megszorítod, szava válaszlékos, nagy része idegen, szokatlan, keresett. Ő sem érti legtöbbször, de tudja, hogy vannak, akik előtt a tudós színét mutatják. Azzal nem törődik, hogy a tisztán látók nevetnek rajta. Ám arra is vigyáz, hogy a nevetést megzavarja. Ettől fél legjobban, mert a jeleket jól tudja olvasni.

Az a szerencséje, hogy ő mindig védekezik, mert mások belefáradnak a figyelésbe és ellenőrzésbe. Igaz, hogy nem sok köszönet van az olyan életben, amilyen az övé, de hát élet s miután önmagától nem tud megszabadulni, ragaszkodik az élethez s kapaszkodik bele, amíg utól nem éri sorsa. Majd akkor, amikor le kell számolnia, összeomlik és a boncoló asztalon kiderül, hogy semmi

sem volt ép benne, csak maga a rossz lelkiismeret és ez mindenkiiben, még a leggyakorlottabb orvosban is undort keltett.

Székelly Jenő.

Dr. Nyiredy Géza

sz. 1861. megh. 1914. jun. 9.

Váratlan és minden vonásában megrendítő esemény volt Kolozsvárt, ahol bekövetkezett és a hazában, ahol számos tisztelője és barátja meghallotta a Nyiredy Géza halála hírért. Sok volt a barátja, kevés az ellensége, talán egy haragosa sem volt.

Családja volt, négy kedves gyermekkel megáldva. Tanítványai voltak, akik őt szeretettel vették körül az unitárius főgimnáziumban és az egyetemen. Huszonkilenc évig működött az egyetemen a gyógyszerészek előkészítésében. Gyönyörű ünneppé vált meg 25 évi munkásságát. Huszonhárom évig szorgalmaskodott a gimnáziumban.

A társadalom rendesen magához idomítja az embereket, mint a folyó a porond szeméit, de vannak olyan emberek is, akik mindig a maguk helyén maradnak, mozognak s ők csinálják az ösvényt. Ha az ösvényt kezdi valaki kitaposni, bizonyosra veheti, hogy sokan rálépnek és elárasztják. Nyiredy Géza ez az ösvényújító, irányjelző, vonzó egyéniség volt. Ő az a szikla volt a folyó árjában, amelynek körébe szokott rakódni minden kisebb tárgy.

A gyógyszerészet tudománya egyik ösvényét, az előkészítő nyári tanfolyamot. Nyiredy teremtette meg. Új területen, új elemek között nemcsak megállott, hanem a tudományt magas Nebo hegyre növelte s a gyógyszerésztudomány prófétáit oda fölvezette. Velük együtt élt, velük és nekik gondolkozott, atyjuk, testvérük, jobbkezüik, sőt szivük lett: aki érettük dolgozott és érezett. Ezelőtt négy évvel tudtuk meg, mit folytat 25 éve csendben, de

magát megtagadva s éjjel-nappallá, a szünetet szorgalom idejévé változtatva.

Az volt róla a közvélemény, hogy sok pénzt szerez, de az volt a lény, hogy sok pénzt adott ki mindenkinek. Ha rokon, ha jó barát, ha ifju, ha más valaki volt, csak kezét kellett kinyújtania. Géza bácsijok olyan jó volt, hogy tőlük semmit sem tudott megtagadni, de ők a gyógyszerész hallgatók is olyan tisztességtudók lettek, hogy érette mindenre készek voltak.

A mit a gyógyszerészekről írtunk az szószerint vagy talán még inkább talál az unitárius gimn. tanulókra. Nyiredi a Kovácsi bácsi példáját követte s ugyanezt a szeretetet vivta ki magának. Az ilyen emberek, ha még tudósok is, óriási ürt hagynak maguk után. Bizony az unitárius gimnázium falai között sokáig fogják érezni a Nyiredi hiányát. Ugyanakkor még mindig s azután is élvezni fogják természetrajzi gyűjteményét, amely rendkívüli érték, egy szép vagyon az iskolának. Ez az ő alkotása, az ő lankadatlan szorgalmának gyümölcse, melynek szimboluma az a kigyó, amely őt majdnem halálra marta.

Azt szerencsésen legyőzte, ám ezt s a többi mindent már nem bírta el a szervezete.

A tavasz kezdetén nem az élet, hanem a halál kezdett sarjadzani benne. Nem vette figyelembe. Ő soha sem számított, valamikor munka várt rá. Félholtan nyitotta meg a nyári tanfolyamot s azután leült, de nem pihenni hanem készülni az utolsó nagy útra.

Ha a halál hatásában megnyilatkozó részvét, fájdalom és bánat ereje termékenyítő energiává tudna átalakulni, Nyiredi ma feltámadva közöttünk folytatná munkáját, de nem beosztva, nem szünetekkel megszakítva, hanem úgy a hogy az előtt s a vége csak ez lenne, mert ő már annyit dolgozott, mint mások 70 vagy 80 éves korukig.

Kolozsvár város óriás közönsége meghatottan, könynyezve kísérte sirjába, az ég is öntötte könnye záporát.

Az unitárius kollégium csarnokából temették. Ott Vári Albert az egyházi, dr. Gál Kelemen az iskolai, dr. Fabi-

nyi Rudolf az egyetemi, Gál Ernő tanulói bucsubeszédet mondottak, a sirnál dr. Boros György az E. K. T. mondomondottak, a sirnál dr. Boros György az E. K. T., dr. Weszelszky Gyula az orsz. gyógyszerész egyes., Weber Gyula a gyógyszerészhallgatók nevében. Szerkesztőnk beszédével zárjuk sorainkat:

Ki szivet alkotál s bele érzelmeket, szeretni lángolón embert s ez életet, hitünk nagy Istene küldj enyhületet sajtó sebeinkre. Vagy ha nincsen balsam Gileádban, hadd omoljon annyi könny hogy teljék meg ez a sirgödör könnyeink árával és ne férjen bele Nyiredy Géza koporsója.

Fáj a szívünk, fájt a lelkünk nekünk a jó barátoknak, a hűséges tanítványoknak, a szerető és szeretett árva gyermekeknek, a féltétől megfosztott kedves hitvesnek, a rokonok zokogó seregének. Fáj a magyarországi unitárius egyház egész teste, mert abból kiszakadott egy összetartó erős kapocs, a munkáskéz, a szerény ember, a mintaszerű tanár, a jó szív, kinek jobb keze soha sem tudta, mit mivel a bal, a tiszta jellem, kiből a mai romlott erkölcsű világban azt a kösziklét látta mindenki, amelyre bizalommal építheti jövő reménysége várát. Te szeretted mindenkit, te dolgoztál mindenkiért s íme most a mindenkik serege nem tud megmenteni tégedet s így sóhajt föl: vajha jobban szeretted volna önmagadat, vajha ne esínáltál volna egy naphól keltől. Mindig másokért!

Írántad érezt szeretőnk szent hevében életet lehel-nénk gyorsan összeomlott testedbe, hogy szép lelked fényeskedjék előttünk az élet utain tovább is!

De ha már ez sem lehetséges, vedd búcsunkat, fogadd szeretőnk zálogául azt az ígéletünket, hogy mi soha sem fogunk elfelelni tégedet, áldjuk emlékedet. Pihenj eszöndesen. Isten veled!

A Dávid Ferenc emlék-imaház.

Levelek Amerikából.

A *dévai Dávid Ferenc* emlékimaház iránt Amerikában és Angliában mind szélesebb körben terjed az érdeklődés.

Főtiszt. Ferencz József püspök úrhoz, az adakozók között gyakran szereplő Weller Katharine asszonytól, Montrealból (Canada) a következő levél érkezett:

Kedves Ferencz püspök!

Engedje meg, hogy egy pár sorban értesítsem arról az érdeklődésről, amely a mi gyülekezetünk kisleánycsoportjában nyilvánult meg a Dávid Ferenc emlékimaház iránt. Leányaink a Nők Szövetségéhez tartoznak Ifjusági Szövetség név alatt s a télen át minden szombaton gyűlést tartottak, mialatt kézimunkát készítettek eladásra a dévai imaház alapjára. — A tagok mind 12—14 éves kis leányok.

Husvét szombatján volt a tárgyak elárúsítása. Begyűlt 62 dollár (mintegy 300 kor.), melyet elküldöttünk Philadelphiába St.-John lelkész úrhoz, aki gyűjtőívet nyitott meg erre a célra. A mi Nőszövetségünk is, valamint a többi canadai társaságok is hozzá fognak járulni, amiből remélünk legalább 150 dollárt, tehát a kis leányoké lesz a legnagyobb adomány.

Ez együttvéve is kis összeg, de most a canadai unitáriusok gyűjtenek a nyugoti szegény és küzködő egyházaknak. A nyugoti városokban missziót akarunk megindítani s ezzel vagyunk elfoglalva.

Volna egy szíves kérésem is. Amikor Londonban Hankinson úrnál jártam, Ferencz József püspök úrnak egy vonzó képét láttam. Nem lenne-e szíves a püspök úr megajándékozni leányainkat a képével és azon a névirásával. A gyűléstermünkben helyeznők el, hadd legyen állandó figyelmeztető arra a benső testvéri viszonyra, melyben mi hitrokonok vagyunk egymással. Ha lesz szíves megküldeni, még a nyári szünet előtt átnyújtom a kis leányoknak.

Legszívesebben üdvözléssel vagyok önnek és a püspöknek.

1914 ápr. 27.

Weller Katharine.

Dr. Boros Györgynek Rochesterből (New-York állam) Gannett nyug. lelkész írja: Remélem, hogy az a reménye, hogy Angliából és Amerikából kétharmad része a kívánt összegnek hegyül, meg fog valósulni. Nagy hátrány, hogy az önök prófétájáról itt egyáltalában majd semmit sem tudnak, s talán másutt is így vannak vele. Ruffini «A vallásszabadság története» c. könyvében Bury tanár «A gondolat szabadsága» c. könyvében még a nevét sem említik. A Wallace könyvén és az ön terjedelmes levelein kívül, melyeket dr. Allenne írt és nekem küldött, majd semmit sem leltem angolul, kivéve az önöknél járt utazók leveleit. Az a tény, hogy az én kis könyvem valószínűleg a leghosszabb tudósítás lesz angol nyelven, mindent megmagyaráz. Ebből láthatja, hogy ilyen körülmények között az érdeklődés fölébresztése nagyon nehéz dolog. St.-John úr a Christian Registerben bocsatott ki fölhívást. Arra gondoltunk, hogy körlevélben fogjuk fölhívni azokat, akiktől remélhetünk s lennek csak lesz némi eredménye. A lelkészeket fölhívjuk, hogy alkalmas időben beszéljenek Dávidról a szószékről és rendezzenek gyűjtést. Így hát csak legyen türelemmel és bízzék bennünk. Kívánom, hogy érje meg a dévai imaház fölépítését, de azt is, hogy Kolozsvárt bronz szobor dicsőítse a Dávid emlékét, mely talán azon a kerek kövön fog állani, ahonnan tartotta hires beszédét.

Hive, *Gannet W.* (C.¹)

---

¹ Ugyanaz, aki az „Édes Otthon“-t írta,

A Dávid Ferenc Egylet köréből.

Folyó év június 11-én tartotta meg a Dávid Ferenc Egyletnek udvarhelykőri fiókja évi rendes felolvasó gyűlését ritka szép sikerrel. A vidékről az egylet tagjai s vendégek is nagy számmal gyülekeztek össze, a jánosfalvi hívek pedig ismert buzgóságuknál fogva nagy számmal jelentek meg a templomi ünnepélyen.

A gyűlés régi szokás szerint istentisztelettel kezdődött. Péter Sándor városfalvi lelkész volt a szónok, aki áhítatos imával vezette a lelkeket a magasságba, majd meg Pál apostol I. Kor. lev. 16, 13 alapján (Vigyázzatok, álljatok meg a hitben) tartott valóban a nép szívéhez szóló érdekes egyházi beszédet. Beszélt a hitről és tudásról, erről a folytonosan előtérbe kerülő kérdésről s ezeknek egymáshoz való viszonyáról s a hitbeli állhatatosságot a bibliából vett sok megkapó példával kötötte a hallgatóság szívére. Az énekvezéri teendőket Balázs János recsenyédi énekvezér-tanító végezte szakavatottsággal és buzgósággal.

Istentisztelet végeztével az elnökség a templomban elfoglalván helyét az Úr asztalánál, Demeter Dénes a tőle megszokott ékes szónoki előadással nyitja meg a gyűlést. Beszélt Dávid Ferenc lelkéről, a nagy vallásalapító szelleméről, melynek át kell járnia ma is a szíveket és lelkeket s föl kell ráznia a sokszor közönyös lelkeket tétlenségükből. Majd meg fölhívást intéz a dévai Dávid Ferenc emlék imaházra való adakozásra. Az elnöki lelkes és lelkesítő megnyitó után Hermann Róza k. a. szavallta el a lelkes unitárius költőnek, Murányi Farkas Sándornak egy szép költeményét, igen ügyesen és nagy hatással. Győrfi Erzsike és Rózsika pedig kétszer is ének-duettel gyönyörködtették a nagyszámú hallgatóságot. Ürmösi Józsefné tiszteletes asszony pedig a feminizmusról olvasott fel igen érdekesen és szellemesen. A női jogok igazsága mellett tett vallomást. A felolvasásban felvetett eszmék a gyűlés után a fehér asztal mellett is tovább fűződtek s valóban elragadó látvány volt, hogy a jelenlevő hölgyek a nemes irányu feminista mozgalom mellett törtek lándzsát. Kiss Károly vargyasi áll. tanító Inezédi László «Nővér» című költeményét szavallta el kiváló szakértelemmel, nagy gyakorlatról tanuskodó nyugodtsággal s így természetesen nagy hatással is. Végül Ébert András derzsi lelkész tartott igen érdekes előolvasást az «Úr napról.» E felolvasásban Ébert ismertette az Úrnap keletkezését, a keletkezéséhez

fűzött legendát s kimutatta, mily nagy tájékozatlanság annak protestáus szempontból való megünneplése. Az igaz lelkesedéssel megírt felolvasás nem is tévesztette el halását.

Ezek után a hivatalos ügyek tárgyalattak. Mult gyűlés jegyzőkönyvét hitelesítik, pénztári és könyvtári jelentéseket tudomásul veszi a gyűlés. Dévai templomra megszavaz a gyűlés 100 koronát. A tisztkar 3 évre újra választatik. Jövő gyűlés Derzsbén lesz.

E. gyűlésről örömmel kell megállapítanunk, hogy célját nem tévesztette el. Nagy volt az érdeklődés iránta minden irányban. Csak így haladjunk előre, mert akkor Dávid Ferenc szelleme diadalmaskodni fog. (bp.)

Az aranyostordai unitárius egyházikör Dávid Ferenc fiókegylete június hó 11-én bágyoni egyházközségünkben ünnepélyes közgyűlést tartott. Vidéki egyházi és világi tagjaink nagyon szép számban jelentek meg, valamint az egyházközség tagjai is, úgy, hogy a szép és nagy templom zsufolásig megtelt. Féltizenegy órakor templomba mentünk, ahol a gyülekezet éneke után, «a bágyoni unitárius nők szövetsége» és «Dávid Ferenc olvasó- és önképzőköre» kélszólamban éneklé Kovács Imre lelkész vezetése mellett: «Éjnek, viharnak vége van» kezdetű éneket meglepő szépen, melynek elhangzása után Bartók Géza lép a szószékre s egy kedves, lélekből származó s lelkekhez szóló imát s egyházi beszédet mond. Ebben a régi tudomány hitével, vallásos buzgóságával kívánja feltöltöztetni a mai kor gyermekeit, hogy legyen meg a valóságosság vonzó ereje és családi kedvessége. Vonzó előadása, szép, kellemesen zengő hangja mozgásba hozta a szív húrjait.

Lőrinczy Dénes esperes, egyleti elnök megnyitójában üdvözlé a szép számban megjelent tagokat és közönséget, melyben — Urnapja lévén — kiterjedt arra a körmenetekre, melyeket e napon a róm. kath. egyház rendez, külső fényvel, pompával s ezzel szembeállította a mi mai ünneplésünket, amelyben nincs semmi csillogás, csak egy-

szerűség, mert mi bensőleg ünneplünk, midőn a vallás-
szabadság dicső bajnokára és mátyrjára, Dávid Ferencre
emlékezünk. Mi nem teszünk különbséget a napok között,
mi minden napot úrnappjának tartunk.

«Szeretlek Isten véghetetlen» c. éneket énekelte Lőfi
Boriska k. a. Máté Sándor orgonakiséréte mellett szépen
és ügyesen.

Felolvasott Kovács Imre bágyoni lelkész «Az egyet-
értésről».

Szavallta Szabolcska Mihály: «A hegyi beszéd» c. köl-
teményét Gálfalvi Erzsike k. a. meghatóan, érzéssel és
művészettel.

Énekelte Pálfi Dezső, orgonán kísérte Derzsi Domokos
tordai ig.-tanító és énekvezér.

Jókai: «A csonka hős» c. költeményét szavallta Veress
Béla.

Elnöki bezáró s a gyülekezet «Egy istenünk s egy
magyar hazánk» éneklésével ért véget az igazán szép,
tartalmas és tanulságos ünnepély. Azzal a benyomással
távoztunk ez ünnepélyről, hogy ennek a vallásos és er-
kölcös életre nevelő hatása van s ha minél többször
tarthatunk ily gazdag programmal gyűlést, lehetetlen, hogy
népünk lelki életére is maradandó, tehát életető hatással
ne legyen. Adja Isten, hogy úgy legyen! *Ki.*

A budapesti Dávid Ferenc Egylet május hó 16-án tar-
totta záró felolvasó ülését, amelyen résztvett a Főtiszt.
Püspök úr is kedves nejjével. A szakadó májusi esőben
nem sokan jöttek el; de akik eljöttek, azoknak nagy
lelki élvezetben volt részük. *Máthé* György főgimnáziumi
tanárafia «Hit, vallás, tudomány» (művelődéstörténeli váz-
latban) címen olvasott fel; lélektani alapon fejtegetve úgy
az egyik, mint a másik hatalmas faktornak eredetét és
az emberiség haladásában kifejtett munkáját. A hit egy-
kor tudomány volt s jön idő, amikor a tudomány is
csak egy újabb, tisztább hitnek lesz a szegletköve. Az
idei felolvasások sorozatát *Faluvégi* Áron alelnök zárta

be néhány keresetlen szóval, köszöntve egyúttal a gyülekezetben megjelent főpásztort. A Főtiszt. Püspök úr atyai áldását adta a gyülekezetre s eközben egész formás szónoki beszédet mondott erről a nagy kérdésről: «Mi az élet? Erdemes-e élni?» Az életet úgy állította oda, mint a Teremtőnek teljesítendő szolgálattételt. *Payer* Margit operaénekesnő művészi éneke s *Krausz* úr saját szerzeményű orgonaábrándjai és a fehér asztal mellett töltött kellemes találkozó tették ezt az estét is mindnyájunkra nézve emlékezetessé. Főtiszt. Püspök úr az áldozócsütörtöki konfirmációi-ünnepély alkalmával is buzdító beszédet intézett az ifjakhoz, akik szép számmal (29) sorakoztak az Urasztalához.

Az unitárius ifjuság a tornatelepen.

Ma már ott járunk, hogy nemesak mondjuk, hogy ép testben lakik ép lélek, hanem csináljuk is, hogy úgy legyen. Gyönyörűség és benső lelki élvezet volt látni ezeket a tanuló fiukat, a legkisebbet is a legnagyobbal is. Mindenik tudta, hogy ő számít. Érezte, hogy tőle is függ a zászló megtartása vagy elvesztése. Mindenik legjobb erejét, ügyességét vitte a csatába. Majdnem mindenik nagyobb volt önmagánál. Tiszteletünk lobogóját meghajltuk nemes ifjuságunk előtt s bemutatjuk a jelen évi verseny eredményét.

A tornaverseny napjai: május 17 és június 18. A résztvevő tanulók száma 1600 (kath., ref., unitárius főgimnáziumok, tanítóképezde és polgári iskola).

A selymezászlót az idén is ifjuságunk négy felső osztálya nyerte 134 ponttal, második lett a ref. főgimnázium 117 ponttal. A serleget, az idén létesített vándordíjat, intézetünk négy alsó osztálya nyerte 65 ponttal, második lett a polgári fiúiskola 24 ponttal.

Súlydobás. Csécs Sándor VI. o. t. egy első díjat 17.63 m.-rel; Patakfalvi Károly VII. o. t. egy első 18.98 m.-rel; Péterfi Jenő VIII. o. t. egy második díjat 18.32 m.-rel; Májai Ferenc VI. o. t. egy harmadikat 15.93 m.-rel.

Síkfutás. Havas Sándor I. o. t. egy második díjat; Kónya Zoltán II. o. t. egy első; Máté Zsigmond III. o. t.

egy másodikat; Kerekes Sándor IV. o. t. egy másodikat; Gyulai Ferenc VI. o. t. egy harmadikat; Murvai Árpád VII. o. t. egy elsőt; Péterfi Jenő VIII. o. t. egy elsőt.

Rúdmezás. Havas Sándor I. o. t. egy elsőt; Reichert Antal I. o. t. egy másodikat; Szász Balázs II. o. t. egy másodikat, Kovács Gyula II. o. t. egy harmadikat; Székely András III. o. t. egy elsőt, Máté Zsigmond III. o. t. egy másodikat; Konesag Viktor IV. o. t. egy elsőt.

Kötélmezás. Csongvai József V. o. t. egy elsőt; Csécs Sándor VI. o. t. egy elsőt.

Függeszkedés kötélen. Szász Mihály VII. o. t. egy másodikat; Péterfi Jenő VIII. o. t. egy másodikat.

Magasugrás. Gelei Antal VII. o. t. egy másodikat 118 cm.-rel; Veress Zoltán VIII. o. t. egy elsőt 160 cm.-rel (a legjobb ugrás valamennyi versenyző között).

Stafétafutás. Mindkét stafétánk, úgy az alsóosztálybeli (Havas Sándor, Kónya Zoltán, Máté Zsigmond és Kerekes Sándor), mint a felső osztálybeli (Gyulai Ferenc, Murvai Árpád, Lőrinczy Mihály és Péterfi Jenő) első lett.

Kötélhúzás. Intézetünk I—IV. o. csapata második lett; az V—VIII. o. csapatunk legyőzvé az összes intézete-
ket, első lett.

Füleslabda. A mi csapatunk győzött az összes csapatokkal szemben.

Kötty. Intézetünk harmadik lett.

Football. A mi csapatunk első lett.

Ezüst érmek kaptak: Lászlóczky Samu, Székely Tibor, Ötő Endre V. o. t.; Csécs Sándor, Gyulai Ferenc, Májai Ferenc VI. o. t.; Gelei Antal, Murvai Árpád, Patakfalvi Károly VIII. o. t.; Lőrinczy Mihály, Péterfi Jenő, Sári József VIII. o. t. mint a főverseny 12-es csapata. — *Távolugrásban.* Murvai Árpád VII. o. t. és Péterfi Jenő VIII. o. t. — *A súlydobásban.* Csécs Sándor VI. o. t. és Patakfalvi Károly VII. o. t. — *A rúdmezásban.* Havas Sándor I. o. t.; Székely András III. o. t.; Konesag Viktor IV. o. t. — *Kötélmezásban.* Csongvai József V. o. t., Csécs Sándor VI. o. t. — *A magasugrásban.* Veress Zoltán VIII. o. t. — *A stafétafutásban.* Havas Sándor I. o. t.; Kónya Zoltán II. o. t., Máté Zsigmond III. o. t., Kerekes Sándor IV. o. t., Gyulai Ferenc VI. o. t., Murvai Árpád VII. o. t., Lőrinczy Mihály és Péterfi Jenő VIII. o. t.

Bronzérmek kaptak: a súlydobásban Péterfi Jenő VIII. o. t.; a síkfutásban: Havas Sándor I. o. t., Máté Zsigmond III. o. t., Kerekes Sándor IV. o. t.; a rúdmezásban: Rei-

chert Antal I. o. t., Szász Balázs II. o. t., Máté Zsigmond III. o. t.; függeszkesedés kötélén: Szász Mihály VII. o. t., Péterfi Jenő VIII. o. t.; magasugrás: Gelci Antal VII. o. t.; a footballversenyért: Molnár Miklós II. o. t., Gyáni István, Máté Zsigmond III. o. t.; Barabás József, Csorbics László, Erdődi Károly, Kovács Pál, Lászlóczky István, Nagy Sándor, Tana Sámuel és Vernes Gyula IV. o. t.; a fűleslabdajátékban: Ütő Endre V. o. t.; Májai Ferenc VI. o. t.; Murvai Árpád, Nagy Márton, Patakfalvi Károly VII. o. t.; Bartalis Áron, Lőrniczy Mihály, Péterfi Jenő, Sári József és Szász Ferenc VIII. o. t.

Az érmeiken kívül intézetünk még négy díszoklevellet is kapott. Iskolánk első tisztelettárgyát (bőszégszaru, bronztárgy) Péterfi Jenő VIII. o. t. nyerte, a másodikat (lovag, bronzszobor) Murvai Árpád VII. o. t.

Elismerés illeti László Gyula tornatanárt a kitarító munkáért és lelkes vezetésért.

Temetési szokás falun.

Általánosan ismeretes az a népszokás, amely szerint temetéskor — midőn a pap az új sirhant felett néhány szóban bucsut mond az elköltözöttnek — a gyülekezetből a gyászolók megbizottja, az ugynevezett »gazda« válaszadással megköszöni a helyőemberek szolgálatát, elméledkévén ő is a halotról is.

Egy ilyféle választ óhajtók az alábbiakban közreadni, aminek jellemző érdekességénél fogva kár volna homályban maradni s nyomdafestéket nem kóstolni.

A derék öreg jelzett válaszbeszédje így hangzik:

Adjon Isten jó napot tisztelendő Urak!

Mínthogy a böles Ur-Istennek végzése dékrétuma az vala, hogy porból lettünk és porrá kell lennünk s ezen sentenciát sujtá Ádám atyánk fejéhez is, ez beteljesedett eme keresztény atyánkfián és mi érezvén magunkat tehetetleneknek a végtisztelesség lételére, fordulánk a tiszteletes urakhoz. A tiszteletes Urak ami hivatásunkat nem vetették meg és fölkarolván a háztól, elvitték az anyaszentegyházba, ahol énekszó kísérete mellett a tiszteletes

úr elbeszélte az ő élete sorsát és onnan újból felkarolva, kihoztuk a néma temetőbe, ahol a földnek, az ő anyjának átadtuk.

Teste nyugodjék a sírban s lelke üdvözljön a boldog lelkek társaságában. Tisztelendő urakat pedig Isten segítse meg, hogy mind ily, mind hasonló című eseményekben számos és számtalan esztendőben szolgálhassanak.

Közli:

Patakfalvi Zsigmond.

Egyházi és iskolai mozgalmak

Virág a templomban. A kolozsvári unitárius templomot áldozócsütörtökön a konfirmáció alkalmával szépen kidíszítették virággal a konfirmáló növendékek. Mi illik jobban a zsenge ifjúsághoz? A konfirmációban 53 fiu és leány vett részt. Kedvesek voltak, jól megfeleltek a kérdésekre és szépen énekeltek, imádkoztak. A templomunk virágdisze immár nem fog hiányozni egészen a késő őszig. A templomba buzgó aszonyaink és leányaink hozzák s innen a kórházi beteg nőknek viszik.

Festett székek a dévai Dávid Ferenc-emlék imaházban. Kolozsvárt az az eszme vetődött föl nőink között, hogy a Déván építendő imaház fafülszereléseit a mi iparművészeink megfesthetnék annak idejében. Ürmössy Jenőné, a ki a kövendi mennyezetet újra festette és javította, örömmel fogadta az eszmét és két segítője dr. Boros Györgyné és dr. Hintz Györgyné azonnal jelentkezett is. Bizonytalanság lesznek mások is, akik fölkarolják

az eszmét s részt vesznek a munkában. Éreljük ezt az eszmét is. Sok olyan járuléka van egy imaháznak, a melyek az áldozatra kész lelkeket elláthatják gondtal és emlékezésre méltó munkára sarkalhatják.

A vasárnapi iskolában lelkészeinknek kiváló anyagul fog szolgálni a dévai Dávid Ferenc imaház érdekében megindult hazai és külföldi mozgalom Jó lesz megszívlelni a Montreali kisleányok sikerét (levél fennebb).

Értesítők. A kolozsvári unitárius teológiai intézet értesítője Csifó Salamon dékán szerkesztésében megjelent, s a rendes tartalom kivül közli a dékán megnyitó beszédét, Gálfi Lőrinc tanár értekezését: a történelem Jézusa cím alatt. Nevezetes gyarapodása volt az évben a teológusok munkásságára fordítható alapjainknak. Székely László nyug. lelkész, ifjaink és intézetünk nemeslelkű barátja 2000 korona alapítványt tett pályá és jutalomdíjakra. Az alapító

levélben ezt írja: Mivel nemcsak jeles tanulókból lettek egyházunkban kiváló jellemmet bíró lelkészek a jutalomdíj odaitélésének, bár előnyt biztositok, nem feltétlenül kívánom a jeles előmenetelt. Itt az igazi jó magaviseletet kívánom jutalmazni, mellyel a szerénységet, az alázatosságot, az ember becsülést s az ezekkel párosult lelkészi önérzetet óhajtom fejleszteni és ápolni, annak a régi elvnek hódolni, hogy ma is „többetér egy véka erkölcs egy köből tudománynál“. Pályadíjakat nyertek az évfolyamán: Sigmod József (50 K), Báró József (20 K), Báró József (30 K), Csiki Gábor (50 K), Sigmond József (40 K), Bedő Miklós (50 K), Báró József (50 K), Sigmond József (50 K), Sigmod József nyerte a Paget angol pályadíjat (200 koronát) és a külföldi angol ösztöndíjat.

Dr. Ilosvai Lajos közokt. miniszteri államtitkár kolozsvári főgymnasiumunkban tett volt érettségi vizsgát, minek elismeréséért is hálából szép alapítványt tett és közelebbről hivatalos minőségben is meglátogatta s kedvesen emlékezett vissza egykori tanáira.

Uj papok Az unitárius teológiai intézetben szakvizsgálatot tettek és lelkészi pályára lépésre följogosítást nyertek: Mátyus Gergely, Sigmond József, Bedő Árpád, Bedő Miklós lelkészjelöltek. Lelkészkarunk lelkes és lelkiismeretes tagokkal fog gyarapodni. Sigmond József Manchesterbe megy az ottani teol. akadémiára tanulmányait folytatni.

A **dr. Nyiredy Géza** emlékét tisztelői és barátai egy iskolai

alappal örökítik meg. Az alapra dr. Gál Kelemen igazgató kezéhez Kolozsvárra máris 1300 koronán felül gyűlt be. Az E. K. Tanács is 100 K-val gyarapította koszorúmegváltás címén. Az E. K. Tanács az Iszlai Márton alapítványához is megszavazott 50 koronát.

A **dévai Dávid Ferenc** imaházra adakozásnak máris sok kedves emléke van, de napról napra több lesz. Legújabbán Budapestről az evangélikus egyház egyik tagja **Schulek Géza** ügyvéd ur 15 koronát küldött be „szeretettel és tisztelettel s ez emlékműnek minél tökéletesebb sikerülésére vonatkozó legjobb kívánásokkal“. Fogadja szívélyes köszönetünket az összegért s a jó kívánásért.

Halmágyi Károly tordaturai nyug. unitárius lelkész elhunyt június 3-án 75 éves korában. A régi gárdához tartozott, szelid lelkű, odaadó hű munkás volt. Gyönyörűségét lelte abban, hogy körülte mindenek ékesen és jó rendben folyjanak. Szeretet és közbecsülés környezte életében s elismerés kísérte sirjába. Halmágyi János lelkészünk édesatyját gyászolja a néhaiban, aki gyermekeiben hasznos munkásokkal gazdagította a hazát. Tiszteletünk és szeretetünk őrzi emlékét.

Deréki Gyuláné Báró Gyórrffy Róza nagy alapítónk arcképet immár néhai férje rendeletéből, a család megküldötte egyházunk tanácstermébe, a mit az E. K. Tanács meleg köszönettel és örömmel fogadott. A tanácsteremben immár négy nő arcképe díszel. Dersi Jánosné, a nagy alapító édes anyja

Richmond Anna Amerikából, Konk Judit alapító és Dereki Gyuláné.

Elhunytak. *Varga Dénesné, sz.* Májay Ivánka, tordai volt igazgatónk neje és kolozsvári főgimn. tanárunk dr. Varga Béla édes anyja elhunyt június 16-án. Több év óta sánylódott és szenvedett a kedves nő. Részvétünk kíséri.

A süketdemeterfalvi unitáriusok imaházat szeretnének építeni. Pénzt is gyűjtöttek rá. Az E. K. Tanács óhajtása az, hogy a szomszédban levő hitrokonokkal egyetértőleg járjanak el.

Nyilvános köszönet. Nagyságos Szigethy Istvánné, kir. táblabíróné, szül. Albert Anna úraszszony, szülőföldjére való visszamemlékezése és családja ősi hagyományaihoz való ragaszkodása jelölül a bölöni unitárius egyházközség részére egy himzett fehér moirée urasztali terítőt adományozott. Szép hagyományok szép követése e cselekedet, melyről hiszszük, hogy példaadásul szolgál minden bölöni unitárius hívőnek.

Fogadja adományozó uraszszony e helyen is hálás köszönetünket.

Bölön, 1914. május hó.

Lőfi Ödön,
unitáris lelkész.

Tanárjelölt, ki a német nyelvet is beszéli, magántanítást vállal méltányos föltételek mellett Kolozsvárt. Bővebb tájékozást nyújt lapunk szerkesztőcsége.

Székelyország (Székelyudvarhely) Csik, Háromszék, Maros-torda, Tordaaranyos és Udvarhelyvármegyék pártoktól független, székely érdekű ujsága a székely-

ség előharcosa. Szerkeszti s kiadja Betegh Pál laptulajdonos. Előfizetési ára egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2.50 K. Célja a székelység önvédelmi összetömörítése a szélrózsa minden irányából s a „Mindnyájan egyért s egy mindnyájáért“ testvéri törekvés alapján, a nemzetföntartó elem boldogulásának forrásait feltárni. Mutatványszámot bárhova küld a Székelyország kiadóhivatala Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. Telefon 15. sz.

Szerkesztői üzenetek. Ű. Csak örvendünk annak a helyes elhatározásának, hogy a jövő tanévben a Pap Domokos „Dávid Ferenc“ életét az *egyháztörténelem* tanításával kapcsolatban *olvasó könyvnek* fogja használni. A. D. F. E. ilyen célra 40 fillérért fogja adni, ha a vallás tanára egyszerre rendeli meg tanítványainak. *Isten is van*, annyi bizonyos, de az ilyen „is-es“ vers nem erősíti a hitet. Sz-Zs. A „redactióban“ nincsen baj, de az van az Expeditions bureauban a redactio állandó bosszúságára. Minden fölszólamást azonnal utba igazítunk, de ellenőrizhetetlen bajok könnyen fordulnak elő. A. D. F. E. fiók egyletei pénztárnokát tisztelettel kéri a kiadóhivatal, sziveskedjenek bejelenteni mind azokat, akik a múlt 1913. évtől visszamenőleg hátralékban vannak tagdíjaikkal, mert a választmány az Unitárius Közlöny küldését szándékozik beszüntetni mindazoknak a tagtársaknak, a kik tagdíjukat nem fizették be. A tagság és a tagsággal járó kötelezettség továbbra is fönn marad, mindaddig a míg a tag az *öt év* lejártával kilépését nem jelenti be a körítitkárnak.

A dévai Dávid Ferenc imaház aranykönyve.

Ötödik közlemény

50. Borbély Sándor igazgató Vác 138. sz. iven. 4 K 40 f. Borbély Sándor igazgató 2 K, Mihály Zsigmond ny. fegyőr 60 fillér, Mikó Lajos ny. fegyőr 1 K, Schaeffer M. 40 fillér, N. N. 40 fillér.

51. Máté János ny. kjszó Vargyas 211. sz. iven 10 K.

52. Nagy Gyula tanár Kolozsvár 99. sz. iven 33 K. Nagy Gyuláné 2 K, Buday Gyula Bpest, IV. Eskütér 2 K, Osztián Károly, Kovásits Péter, Nagy Miklós, Bornemissza Gyula, Faragó Miklós, Bardócz János, Stux József, G. K. Torda, Kerekes Samu Kolozsvár, B. Perczel Vilmos, Gróf Mihály Torda, Kozma Kolozsvár, Gártos Antal, Murgan, Mátler Frigyes, Princz, dr. Márkovics, dr. Férbes, dr. Baróthy Torda 1—1 K, Bors Mihály Szind 5 K, Kemény Gábor, Száva Kristóf, Fogarasy Géza, Gegesi József 1—1 K.

53. Nagy Albert p. ü. számtanácsos Torda 214. sz. iv 3 K 80 f. Bocz Géza p. ü. számvizsgáló 1 K, Csekme Endre p. ü. számvizsgáló 40 f., Csegezy László p. ü. számgyak. 1 K, Kassay Miklós p. ü. számtiszt 40 f., Nagy Albert p. ü. számtanácsos 1 K.

54. Dr. Szolga Ferenc tanár Székelykeresztur 110. sz. iv. 20 K. Megyei takarékpénztár fiókja Székelykeresztur 10 K, Márton Ferenc pénztári könyvelő 1 K, Ajvász Kristóf kereskedő 2 K, dr. Viola Sándor ügyvéd 2 K, Szentgyörgyi Mózes pénzt. könyvelő 2 K, dr. Szolga Ferenc 2 és neje 1 K.

55. Józán Miklóstól, unitárius esperestől Péter József névaláírásával számozatlan iven 24 K 70 fillér. Dimény Zsigmond Véces 1 K, Büller Lajos borbélysegéd Budapest, Üllői-ut 83. I. 15, 2 K, Imre József 2 K, Inczei János 1 K, Marosi Dénes 20 f., Varga János 40 f., Tamás Márton 20 f., Gáspár Ferenc 30 f., Körösfőy János 20 f., Gyöngyösi Sámuel 20 f., Pap József Taresafalvi Lajos 20—20 fillér, Péter Pál, Boldizsár Ferenc 10—10 f., Benkő Albert 20 f., Kobori Dénes 30 f., Birtalan Lajos 30 f., Péter József nyugdíjas 2 K, Szász Lajos 40 f., Nagy Dénes 40 f., Marosi Pál mindenek 20 f., Birtalan Márta mindenek 1 K 20 f., Birtalan Rakhel 40 f., Gyöngyösy Dénes földmives 30 f., Kampf István nyug. díjas 40 f., Szász János gyári munkás 20 f., Szász Gábor gyári munkás 20 f., Szász Miklós 20 f., Szöke György 1 K, Sófalvi Mózes gyári munkás 20 f., Nagyobb József 60 f., Kovács

Ferenc 50 f., Vasas István 60 f., Pap Pál 60 f., Kuti János 40 f., Bálint Lajos 10 f., Fazakas Vilmos 20 f., Bertalan Albert 40 f., Szász Márton 40 f., Szász Birike 1 K, Pálffy Venczel 80 f., Halmágyi József 20 f., Lukács Fülöp 10 f., Mátéfi Dénes 1 K, Szász Lajos 40 f., Nagy Lajosné 30 f., Nagy Sándor 1 K, Benczédi János 50 f.

56. Gál Lajos g. intéző Celna 297. sz. iven 5 K.

57. Kádár Lajos nyug. tanító Sz.-laborfalva 41. sz. iv. 8 K. Kádár Lajos és neje 1—1 K, Kádár Sándor unit. tanító Sepsikőröspatak 1 K, Szenes Tamás 1 K, Deák József 50 f., Göncz Mihály lelkész, Berde Mihály 1—1 K, Davanyik Dávid 50 f., Berde Ferenc ny. tanító 1 K.

58. Máté Lajos unitárius lelkész Firtosvára 300. sz. iv. 76 K 50 fillér. Máté Lajos lelkész 2 K, József János énekvezér és tanító 1 K 50 f., Demeter Mózes földmives gazd., Pál Márton, Bálint Simon földmivesek, Péntenritler Gusztáv szerelő Marosvásárhely, András Ferenc, András Lajos, András József, Pál Simon, Pál Mózes, Jánosi Mihály, Györffy Márton, Sófalvi Áron, Jánosi Mózes, Deák Simon, Györffy Mihály, Demeter Lajos, Kelemen Mihály, Jánosi Gyula, Györffy Ferenc, Pál A. Ferenc földmivesek 1—1 K, Pál A. József 50 f., Deák Márton, Márton József, Márton Ferenc földmivesek 1—1 K, Deák Sándor 50 f., András Mózes 1 K, Deák Dániel 50 f., András Zsigmond, Szederjén Mihály, András Sándor 1—1 K, Deák József 50 f., Deák Sámuel, Jánosi István, Bálint István, András Mózes, András Samu 1—1 K, Deák Mihály 50 f., Bálint József, Bálint Mózes temp., Bálint János 1—1 K, Korda Sándor 50 f., Bálint Sándor 1 K, Balog István 50 f., özv. Bálint Mózesné, Bálint Mihály felső, Bálint Ákos, Jánosi Ferenc, Todó József, Márton Sándor, Bálint Mihály belső 1—1 K, id. Deák Sándor 50 f., Korda Mihály 50 f., Bálint Márton 1 K, Deák János 50 f., Márton Lajos 50 f., Márton József 1 K, Kelemen János, Hyés Dénes, Deák Zsiga, Deák István 50—50 f., Kocs Sándor, Demeter Márton, Pállamás Zsigmond, Bálint Ambrus 1—1 K, Sófalvi Sándor 50 f., Bálint Salamon 1 K, Korda József 50 f., ifj. Márton Sándor 1 K, Korda Rózsi, Sófalvi Lajos 50—50 f., Bálint Imre, id. Bálint Mihály 1—1 K, özv. Keresztes Jánosné 50 f., földmivesek, Firtosvára 10 K.

59. Dr. Boros Györgytől, Herford Brooke Helén kasszonytól a Britt Unitárius nők szövetségének gyűjtése 311 K 48 fillér.

(Néptanítók Lapja 20. sz.) Figyelmeztessük a tanítót ezen hirdetésre, meg fogja köszönni.

Hazánk tanítóihoz!

A m. kir. vallás- és közokt. miniszternek 5772/1914. VI/a sz. a. kelt rendelete tárgyában:

(Uj) végbizonyítvány

Az elemi népiskola hatodik osztálya záróvizsgáján kiadandó.

Meritett papíron, a magyar címerrel, 100 drb.....K	4—
Másodpéldányok (lyukasztva) 100 drb.....K	3—
Tömb a másodpéldányoknak való átfűzésére (1—1 tanévnek) a lepecsételésre való zsinórral és cím-kével ellátva.....K	—20
Tanügyi utmutató, írta dr. Ösz Béla és Pethes Sándor..K	4—
Vezérfonál a tananyagbeosztáshoz, I. II. III. IV. V—VI. oszt. és I. II. III. ismétlő. (Több állami tanító)....K	10—
Ezekhez ürlapok 1—1 füzet.....K	—50
Vizsgalap, 100 drb K 1— Szorg. kitént. jegy 100 db K	10—

Pestallozzi Iskolai rendtartási naplók kiadóhivatala
Budapest VII, Ilka-utca 26. szám

Egyházi, iskolai és mindennemű nyomtatványokat azonnal készít

„CORVINEUM“
= nyomdavállalat =

Kolozsvár, Kossuth L.-u. 10. sz. Telefon 12-05

Corvineum nyomdavállalat

Kolozsvár, Kossuth Lajos-u. 10.

Ajánlja modern újdonságokkal, hangjegyekkel, szedőgépekkel és a technika legújabb vívmányu gyorsajtóival felszerelt műintézetét iskolák, egyházak, egyesületek, intézmények, magánosok, ipartelepek, kereskedők, gyárak, gazdaságok, pénzüzetek, stb. részére szükséges mindennemű nyomtatványoknak izléses kivitelben való gyors előállítására. Egyetlen megrendelés, legyen az a legkisebb vagy a legnagyobb, mindenkit meggyőz az árak rendkívüli olcsóságáról s a munka kifogástalanságáról. —

Újdonságok:

A kálvinizmus lényege.

Irta: *Dr. Kuyper Ábrahám*. Fordították: *Csűrös József, Czeglédi Sándor*. Bevezetéssel ellátta: *Sebestyén Jenő* theol. m.-tanár. (A Kálvin-Szövetség kiadása.) Ára ..... K 3:50

A keresztyén liturgia fejlődésének s mai reformjának rövid áttekintése. II. kötet.

Irta: *Dr. Nánássy Lajos*. Ára ..... K 1:20

Obscurus emberek levelei.

Epistolae obscurorum virorum. Ford.: *Barcza József*. Ára ..... K 4.—

Kaphatók:

Kókai Lajos könyvkereskedésében

Budapest, IV, Kamermayer Károly-utca 1.

Nyomtatta a Corvineum nyomdavállalat Kolozsvár.